

Commerciële omroepdiensten

Inleiding

Deze brochure geeft informatie over het aanvragen van een toestemming om een commerciële omroepdienst te verzorgen, de eisen waaraan de commerciële media-instelling en de inhoud van haar media-aanbod moeten voldoen en over de toezichtskosten die de commerciële media-instelling aan het Commissariaat voor de Media (hierna: het Commissariaat) is verschuldigd.

Commerciële media-instelling

De Mediawet 2008 omschrijft een commerciële media-instelling als 'een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een commerciële mediadienst verzorgt en die voor de toepassing van deze wet onder de bevoegdheid van Nederland valt'. 'Commercieel' hoeft niet te betekenen dat de media-instelling gericht moet zijn op het maken van winst of dat de mediadienst reclameboodschappen moet bevatten. De Mediawet kent naast publieke media-instellingen¹ alleen commerciële media-instellingen. Alle media instellingen die niet publieke media-instellingen zijn, worden daarom gezien als commerciële media-instelling.

Techniekneutraal

In navolging van de Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten heeft de Nederlandse wetgever gekozen voor een 'platformneutrale en techniekonafhankelijke benadering' van het begrip mediadienst. Dat wil zeggen dat het niet afhangt van het distributieplatform of de verspreidingstechniek (kabel, ether, satelliet, internet of een combinatie daarvan) of je kunt spreken van een mediadienst. De wetgever wil hiermee een gelijk speelveld creëren tussen aanbieders die vergelijkbare diensten via verschillende platforms aanbieden. Ook moet de consument kunnen rekenen op een bepaald niveau van bescherming, ongeacht het type platform of de verspreidingstechniek.

Omroepdienst (lineair) of mediadienst op aanvraag (non-lineair)

De Mediawet maakt onderscheid in het verzorgen van een commerciële omroepdienst (lineair) en een commerciële mediadienst op aanvraag (non-lineair).

Een **commerciële omroepdienst** verzorgt media-aanbod dat wordt verspreid op basis van een chronologisch programmaschema dat is vastgesteld door de media-instelling die verantwoordelijk is voor het media-aanbod. Het media-aanbod wordt verspreid voor gelijktijdige ontvangst door het algemene publiek of een deel daarvan. Het verzorgen van een commerciële omroepdienst is alleen toegestaan met toestemming van het Commissariaat. Alleen voor het verzorgen van radioprogramma-aanbod uitsluitend via het open internet (webradio) geldt sinds 1 juli 2021 afwijkende regeling waardoor geen toestemming meer hoeft te worden verkregen. Een registratie bij het Commissariaat is voldoende.

Een **commerciële mediadienst op aanvraag** verzorgt media-aanbod dat mensen op individueel verzoek en op ieder gewenst moment kunnen bekijken. Gebruikers kunnen video's kiezen uit een catalogus. Het media-aanbod heeft betrekking op producten met bewegende beeldinhoud, al dan niet met geluid. Een media-instelling die een commerciële mediadienst op aanvraag verzorgt, dient dit aan het Commissariaat te melden (registreren).

Deze brochure geeft alleen informatie over het verzorgen van een commerciële omroepdienst (lineair). Voor informatie over het verzorgen van een commerciële mediadienst op aanvraag (non-lineair) verwijzen wij naar de website van het Commissariaat.

---

¹ Publieke media-instellingen hebben een speciale vergunning en worden door de overheid gefinancierd

1. Aanvragen toestemming

1.1 Wie?

In principe kan iedere natuurlijke of rechtspersoon als commerciële media-instelling toestemming vragen en onder voorwaarden verkrijgen voor het verzorgen van een commerciële omroepdienst. Een aanvraag wordt **niet** in behandeling genomen als:

- de natuurlijke of rechtspersoon voor de toepassing van de Mediawet niet onder de bevoegdheid van Nederland valt;
- de natuurlijke persoon minderjarig is;
- de rechtspersoon in oprichting is;
- de aanvrager een landelijke, regionale of lokale publieke media-instelling is.

1.2 Hoe?

Voor het verzorgen van een commerciële omroepdienst is **vooraf** toestemming vereist van het Commissariaat.

Voor het indienen van een aanvraag kunt u gebruik maken van het [digitale formulier](#) op de website van het Commissariaat. Vervolgens krijgt u de mogelijkheid om via ons E-loket de voortgang van uw aanvraag te volgen. Een aanvraag kan daarnaast schriftelijk per post worden ingediend. De aanvraag dient bevoegdlijk ondertekend te zijn.

Om een aanvraag te kunnen beoordelen heeft het Commissariaat de volgende gegevens nodig

Als de aanvraag wordt gedaan door een particulier:

- een kopie van een standaarduittreksel uit de Basisregistratie personen (BRP);
- de aanduiding of de aanvraag betrekking heeft op televisieomroep of radio-omroep;
- de naam van het programmakanaal (zendernaam).

Indien de aanvraag wordt ingediend via het E-loket, wordt DigiD gebruikt. Bij een aanvraag via de post dient een papieren versie van een uittreksel van het BRP meegestuurd te worden.

Als de aanvraag wordt gedaan door een bedrijf:

- een kopie van de (oprichtings-)statuten van de aanvrager;
- een recent uittreksel van inschrijving in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel met een opgave van de feitelijke vestigingsplaats als deze afwijkt van de statutaire zetel;
- de aanduiding of de aanvraag betrekking heeft op televisieomroep of radio-omroep;
- een omschrijving van de organisatorische en juridische structuur van de aanvrager, en een overzicht van zijn bestuurders en aandeelhouders;
- de naam van het programmakanaal (zendernaam).

Indien de aanvraag wordt gedaan via het E-loket, wordt gebruik gemaakt van eHerkenning.

1.3 Beoordeling

Wanneer het Commissariaat alle benodigde gegevens heeft ontvangen, toetst het of er sprake is van een van de volgende **weigeringsgronden**:

- a. de verstrekte gegevens zijn onjuist of onvolledig;
- b. het redelijkerwijs te verwachten is dat de aanvrager de wettelijke regels niet zal naleven.

Als het Commissariaat geen grond voor weigering constateert, verleent het de aanvrager toestemming voor het verzorgen van een commerciële omroepdienst voor de duur van vijf jaar.

De **termijn** waarbinnen het Commissariaat de aanvraag moet behandelen, bedraagt in beginsel acht weken. Als het Commissariaat meer gegevens nodig heeft om een besluit te kunnen nemen, krijgt de aanvrager het verzoek de aanvraag aan te vullen. De termijn van acht weken wordt dan opgeschort tot het moment dat het Commissariaat de gevraagde gegevens heeft ontvangen.

1.4 Daadwerkelijke verspreiding omroepdienst

De toestemming voor het verzorgen van een commerciële omroepdienst houdt niet in dat de omroepdienst automatisch via de kabel of via een omroepzender (waaronder satelliet) kan worden verspreid. Voor het verspreiden van een radio- of televisie-omroepdienst via een kabel- of mobiel netwerk, dient eerst nog met een kabelexploitant of pakketaanbieder tot overeenstemming te worden gekomen.

Met een toestemming voor het verzorgen van een radio-omroepdienst kan frequentieruimte worden aangevraagd bij de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI). Voor nadere informatie over het gebruik van frequentieruimte (bijvoorbeeld FM, AM of DAB+) verwijzen wij u naar het RDI.

2. De eisen aan de inhoud van het media-aanbod

De Mediawet 2008 stelt onder meer² de volgende eisen aan de inhoud van het media-aanbod van commerciële media-instellingen:

Reclame

- Reclameboodschappen zijn door akoestische, visuele of ruimtelijke middelen onderscheiden van de overige inhoud van het media-aanbod.
- Reclame wordt in principe in blokken uitgezonden. Dus moeten individuele reclame- of telewinkelloodschappen een uitzondering blijven. Voor uitzendingen van sportwedstrijden geldt deze uitzondering niet.
- Het programma-aanbod op een programmakanaal bestaat voor niet meer dan twintig procent van de tijdvakken tussen 06:00 uur en 18:00 uur en tussen 18:00 uur en 24:00 uur uit reclame- of telewinkelloodschappen.
- Reclame voor medische behandelingen is niet toegestaan.
- Alcoholreclame is niet toegestaan tussen 06.00 en 21.00 uur.
- Reclame- en telewinkelloodschappen zijn niet toegestaan tussen 06.00 en 21.00 uur voor kansspelen waarvoor een vergunning als bedoeld in de artikelen 14a, 15, 23, 27g en 31 van de Wet op de kansspelen vereist is, of die gespeeld worden op een automaat in een speelautomatenhal voor de aanwezigheid waarvan een vergunning vereist is, en voor televisie reclame- en telewinkelloodschappen voor overige kansspelen waarvoor ingevolge de Wet op de kansspelen een vergunning vereist is, tussen 06.00 en 19.00 uur.
- Programma's worden uitsluitend onderbroken door reclameboodschappen indien dit geen afbreuk doet aan de integriteit, het karakter of de samenhang van het programma of aan de rechten van de rechthebbenden.
- Programma's die bestaan uit films, nieuws of commentaar op het nieuws, worden uitsluitend onderbroken door reclame indien zij minstens dertig minuten duren.
- In programma's die in het bijzonder bestemd zijn voor kinderen jonger dan twaalf jaar worden geen telewinkelloodschappen opgenomen.

---

² De volledige eisen zijn terug te vinden in de [Mediawet 2008](#) en de door het Commissariaat opgestelde [beleidsregels](#)

- In programma's die in het bijzonder bestemd zijn voor kinderen jonger dan twaalf jaar worden ten hoogste eenmaal per geprogrammeerd tijdvak³ van dertig minuten reclameboodschappen opgenomen, mits de geprogrammeerde duur⁴ van het programma meer dan dertig minuten bedraagt.
- Programma's die bestaan uit de weergave van kerkelijke of geestelijke samenkomsten worden niet onderbroken door reclameboodschappen.
- Telewinkelmogelijkheden duren zonder onderbreking minstens vijftien minuten. Telewinkelmogelijkheden zijn tijdens de gehele duur door visuele en akoestische middelen duidelijk herkenbaar.

Sponsoring en productplaatsing

- Gesponsord programma-aanbod en productplaatsing zijn als zodanig herkenbaar.
- Bij gesponsord programma-aanbod worden in ieder geval aan het begin of aan het einde alle sponsors vermeld, om het publiek te informeren. Daarnaast kan de vermelding plaatsvinden aan het begin of aan het einde van een reclameblok dat in het programma is opgenomen. De sponsorvermelding is niet wervend.
- De vermelding van sponsors die zich bezighouden met de productie of verkoop van alcoholhoudende dranken geschiedt tussen 06.00 uur en 21.00 uur door neutrale vermelding of vertoning van naam of (beeld)merk.
- Programma-aanbod wordt alleen gesponsord als in het redactiestatuut waarborgen zijn opgenomen voor de redactionele onafhankelijkheid van de werknemers die belast zijn met de verzorging en samenstelling van het programma-aanbod ten opzichte van de sponsors.
- Programma-aanbod dat bestaat uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie mag niet worden gesponsord.
- Productplaatsing (het tegen betaling opnemen van een product in een programma) is toegestaan met uitzondering van nieuws- en actualiteitenprogramma's, programma's over consumentenzaken, programma's van kerkelijke of geestelijke aard en programma's die in het bijzonder bestemd zijn voor kinderen jonger dan twaalf jaar.
- Productplaatsing mag alleen voorkomen als in het redactiestatuut waarborgen zijn opgenomen voor de redactionele onafhankelijkheid van de werknemers die belast zijn met de verzorging en samenstelling van het programma-aanbod in verband met productplaatsing.
- Net als bij sponsoring geldt voor productplaatsing dat het publiek moet worden geïnformeerd. Voor productplaatsing geldt een zwaardere informatieplicht: het publiek moet niet alleen aan het begin en aan het eind van het programma worden geïnformeerd, maar ook aan het begin of eind van de reclameboodschappen die het programma onderbreken.
- Productplaatsing is niet toegestaan voor medische behandelingen en alcoholhoudende dranken tussen 06.00 uur en 21.00 uur.
- Sluikreclame is in alle gevallen verboden, ook als er sprake is van sponsoring of productplaatsing.

Programmaquota

- Het televisieprogramma-aanbod bestaat voor minstens 40% uit oorspronkelijk Nederlands-of Friestalige programma's. Het Commissariaat kan in bijzondere gevallen en onder voorwaarden dit percentage lager vaststellen.

---

³ Geprogrammeerd tijdvak: de totale tijd tussen het tijdstip van aanvang en het tijdstip van einde van een programma, inclusief reclame- en telewinkelmogelijkheden en andere programmaonderbrekingen uitgezonden tijdens dat programma.

⁴ Geprogrammeerde duur: de lengte van het programma, exclusief reclame- en telewinkelmogelijkheden en andere programmaonderbrekingen.

- Een commerciële media-instelling met een bereik van minstens 75% van alle huishoudens in Nederland moet vanaf 2011 minstens 50% van de oorspronkelijk Nederlandstalige producties voorzien van ondertiteling voor mensen met een auditieve beperking. Het Commissariaat kan in bijzondere gevallen en onder voorwaarden dit percentage lager vaststellen.
- Op een televisieprogrammakanal bestaat het programma-aanbod voor minstens 50% van de duur uit Europese producties en voor minstens 10% uit producties die kunnen worden aangemerkt als onafhankelijke producties. Ten minste een derde deel van onafhankelijke producties is niet ouder dan vijf jaar. Bij het bepalen van de percentages blijft programma-aanbod dat bestaat uit nieuws, sport- en spelprogramma's, reclame- en telewinkelboodschappen, stilstaande beelden en teletekst buiten beschouwing. Deze verplichting geldt niet voor commerciële media-instellingen die programma-aanbod verzorgen dat slechts in één gemeente of een beperkt aantal aan elkaar grenzende gemeenten wordt uitgezonden.
- In bijzondere gevallen kan het Commissariaat gedeeltelijk ontheffing verlenen ten aanzien van het percentage Europese producties, met dien verstande dat het percentage niet lager kan worden gesteld dan tien.

3. Eisen waaraan de media-instelling moet voldoen

- De media-instelling stelt het Commissariaat in staat het programmakanal ongecodeerd te bekijken en/of te beluisteren. Dit kan bijvoorbeeld door een smartcard of toegangscode ter beschikking te stellen.
- Een commerciële media-instelling brengt in overeenstemming met de werknemers die zijn belast met de verzorging en samenstelling van het programma-aanbod een redactiestatuut tot stand waarin de journalistieke rechten en plichten van deze werknemers worden geregeld.
- De media-instelling zendt slechts reclameboodschappen uit indien zij zich heeft aangesloten bij de Stichting Reclame Code.
- Het televisie-aanbod bevat slechts aanbod dat schade kan toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van personen jonger dan zestien jaar, indien de media-instelling zich heeft aangesloten bij het [NICAM](#).
- Het televisie-aanbod dat de lichamelijke, geestelijke of morele ontwikkeling van personen jonger dan zestien jaar ernstige schade zou kunnen toebrengen, wordt alleen zodanig beschikbaar gesteld dat deze personen dit aanbod normaliter niet te horen of te zien krijgen. In het geval van meest schadelijke inhoud dient dit aanbod ontoegankelijk te worden gemaakt voor personen jonger dan zestien jaar.
- Een commerciële media-instelling brengt jaarlijks verslag uit aan het Commissariaat over de maatregelen die zij treft om de toegankelijkheid van het audiovisuele media-aanbod voor personen met een handicap verder te ontwikkelen.
- De media-instelling bewaart gedurende twee weken na uitzending de opnamen van de uitgezonden programma's. De media-instelling stelt deze opnamen op verzoek ter beschikking aan het Commissariaat voor de Media op een wijze die het Commissariaat voor de vervulling van zijn taak nodig vindt.

4. Overige voorschriften

De verleende toestemming geldt vijf jaar en vervalt na afloop van deze periode. Een aanvraag voor verlenging van de toestemming moet minimaal vijf maanden voor de afloop van de toestemming worden ingediend bij het Commissariaat.

Als een media-instelling naast het programmakanaal waarvoor toestemming is verleend, via een programmakanaal met een andere naam wil uitzenden, moet het Commissariaat daarvoor afzonderlijk toestemming geven. Ook als de media-instelling een programma wil uitzenden onder de naam waarvoor toestemming is verleend maar met een (gedeeltelijk) andere inhoud (bijvoorbeeld een plaatselijke of provinciale editie), moet zij schriftelijk toestemming vragen aan het Commissariaat.

Als de media-instelling niet langer gebruik wil maken van de toestemming, kan zij het Commissariaat verzoeken de toestemming in te trekken.

Als de media-instelling de naam wil wijzigen van het programmakanaal waarvoor toestemming is verleend, dient de media-instelling het Commissariaat hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte te stellen.

Een toestemming is niet overdraagbaar. Er is geen sprake van overdracht als alleen de zeggenschapsverhoudingen wijzigen, omdat aandelen in andere handen komen. De rechtspersoon op wiens naam de toestemming is verleend blijft dan dezelfde.

5. Toezichtskosten

Commerciële media-instellingen zijn jaarlijks toezichtskosten verschuldigd aan het Commissariaat voor elke verkregen toestemming.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de hoogte van de bedragen vastgesteld in de [Mediaregeling 2008](#) (zie de [tabellen](#) in de bijlage behorende bij artikel 17 bijdrage toezichtskosten commerciële mediadiensten).

Jaarlijks worden de bedragen aangepast op basis van de door het Centraal Planbureau (CPB) voor dat jaar geraamde consumentenprijsindex. De hierna genoemde bedragen gelden voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Het te betalen bedrag is afhankelijk van de soort dienst (radio, televisie of kabelkrant), het technisch (potentieel) bereik, marktaandeel, het uitzendgebied van een dienst (binnen-of buitenland) en het aantal uitzendingen.

Voor het verzorgen van een radiokanaal is de media-instelling de helft verschuldigd van de bedragen die gelden voor een televisiekanaal. Voor een programmakanaal dat bestaat uit kabelkrant is de media-instelling een kwart verschuldigd.

De hoogte van de toezichtskosten voor (lineaire) omroepdiensten die uitsluitend via het open internet worden verspreid is voor het jaar 2023 vastgesteld op € 232,76 per jaar.

De bedragen lopen uiteen van het minimumbedrag van € 232,76 (voor radiodiensten en kabelkranten) tot maximaal € 29.793,28 (voor televisiediensten) per jaar.

Een commerciële media-instelling die toestemmingen heeft voor het verzorgen van meerdere televisieomroepdiensten of meerdere radio-omroepdiensten waarbij:

- a. deze televisieomroepdiensten respectievelijk deze radio-omroepdiensten wat betreft inhoud nagenoeg identiek zijn; en
- b. deze televisieomroepdiensten respectievelijk deze radio-omroepdiensten onder dezelfde naam worden verspreid,

is voor deze televisieomroepdiensten respectievelijk deze radio-omroepdiensten tezamen niet meer verschuldigd dan éénmaal het desbetreffende hoogste bedrag uit de toepasselijke tabel. Dit wordt de editieregeling genoemd.

Commerciële media-instellingen zijn verplicht gegevens te verstrekken die nodig zijn ter bepaling van de hoogte van de bijdrage aan het Commissariaat. Het Commissariaat stuurt hen in het eerst kwartaal van een kalenderjaar een verzoek om de gegevens over het voorafgaande jaar. Op basis van deze gegevens stelt het Commissariaat in beginsel de hoogte van de toezichtskosten vast.

Als de media-instelling in een jaar geen programma-aanbod heeft verspreid, zal het Commissariaat het minimale bedrag van € 232,76 voor radio-omroepdiensten en € 465,52 voor televisieomroepdiensten in rekening brengen.

6. Europese Richtlijn

Het uitgangspunt van de Europese harmonisatie van regels door de [Europese Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten](#) is dat een aanbieder van een mediadienst zich alleen aan de regels hoeft te houden van de lidstaat die bevoegd is ten aanzien van deze aanbieder.

Iedere aanbieder is dus onderworpen aan de nationale wetgeving en het toezicht van één lidstaat. Vervolgens mag de ontvangst en de verspreiding van het programma-aanbod in beginsel niet worden belemmerd in de andere lidstaten.

Welk land bevoegd is om regels te stellen en toezicht uit te oefenen wordt in eerste instantie bepaald aan de hand van de plaats van vestiging van de aanbieder. Voor de vaststelling van de vestigingsplaats is bepalend in welk land het hoofdkantoor van de aanbieder is, waar de programmeringsbesluiten worden genomen en waar een aanzienlijk deel van de personeelsleden werkt. Als over de bevoegdheid van Nederland onduidelijkheid bestaat, moet de aanbieder aanvullende gegevens aan het Commissariaat verstrekken.

Nuttige adressen

Commissariaat voor de Media
Postbus 1426
1200 BK Hilversum
Hoge Naarderweg 78
1217 AH Hilversum
Tel. 035 773 77 00
[e-mail: cvdm@cvdn.nl](mailto:cvdn@cvdn.nl)
<https://www.cvdn.nl/>

Rijksinspectie Digitale Infrastructuur
Postbus 450
9700 AL Groningen
tel. 050 587 74 44
<https://www.rdi.nl>

NICAM (Kijkwijzer)
Joop van den Endeplein 1
1217 WJ Hilversum
tel. 035 646 08 60
[e-mail: info@nicam.nl](mailto:info@nicam.nl)
<http://www.kijkwijzer.nl>

Stichting Reclame Code
Buitenveldertselaan 106
1081 AB Amsterdam
tel. 020 696 00 19
<http://www.reclamecode.nl>

Disclaimer

Deze brochure is bedoeld om een indruk te geven van de belangrijkste regels voor commerciële omroepdiensten. Aan de tekst van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend. Het Commissariaat voor de Media spant zich ervoor in om te zorgen dat de informatie in deze brochure correct is, maar accepteert geen aansprakelijkheid voor fouten en/of het ontbreken van informatie.